برمل، پکتیکا ، افغانستان، © UNHCR/Oxygen Film Studio

عمومي کتنه

د افغانستان موجوده بحرانونه چې د طبیعي پیښو ، بې ځایه کیدو، اقتصادي ننګونو او ټولنیزو نابرابریو له امله رامنځته شو ي ، په دوامداره توګه زیانمنې او د سرپناه غوښتنې زیاتوي. د افغانستان د ټولیز ارزیابۍ (Whole of Afghanistan Assessment) راپور پر بنسټ د سرپناه غوښتنې ارتیاوې چې په ۲۰۲۳ کال کې ۴٪ وې په ۲۰۲۴ کال کې ۱۲٪ ته لوړې شوي ، پداسې حال کې چې ښځینه سرپرستې کورنۍ په نامتناسب ډول سره د نامناسبې سرپناه ، د بې ځایه کیدو خطر، د ژمنیو جامو محدودیت اود حفظ الصحي ننګونو سره مخ دي.

په ۲۰۲۵ کال کې، د بیړنۍ سرپناه او او غیر خوراکي توکو کلستر (ES-NFI Cluster) بحران ځخه اغیزمنو خلکو ته د ټولو جنسیتونو او تنوع په نظر کې نیولو سره بیړنۍ سرپناه، غیر خوراکي توکي، انتقالي سرپناه(Transitional Shelter) ، بیارغوونه او موسمي ژمنۍ مرستې چمتو کړي، د جنسیتي توپېرونو او زیان منونکو کورنیو د ستونزو د حل لپاره، کلستر ټولو زیانمنو ډلو ته چې ښځینه، معلولین او د ځانګړې ارتیاوو لرونکې اشخاص پکې شامل دي اورد مهاله حل لارو لکه: د سرپناه ترمیم، بیا رغونه او انتقالي لارو ته لومړیتوب ورکوي. د ناورین د خطر کمولو هڅې به په لوړ خطر لرونکو سیمو تمرکز وکړي، چې د لومړنې خبرتیا سیسټمونه ، د ټولنې چمتوالی او د میشتیدنې پلان ته وده ورکول پکې شامل دي. مرستې به د سیمه ییزو شرایطو، بې ځایه کیدو مراحلو او د استوګنې د مودې د تعین پراساس تنظیم شي، هغو ولسوالیو ته لومړیتوب ورکول کیږي چې د ناڅاپي طبیعي پیښو، سخت ژمي او غیر رسمي استوګنځایو له امله اغیزمن شوي وي.

د خوندیتوب د اصولو مطابق او د عمر، جنسیت او تنوع (AGD Framework) چوکاټ له مخې، کلستر به د عملیاتي ننګونو د حل لپاره له مربوطه چاروواکو سره له نږدې کار وکړي. همدارنګه، د کلستر د غړو له پراخه تخصص، معیاري شاخصونو، لارښوونو او معیاري وسایلو څخه په ګټې اخیستنې د اړتیا سره سم د سرپناه او غیر خوراکي توکو د اړتیاوو ته غبرګون ډاډمن کړي.

د اړتیاوو مهم عوامل

د اورد مهاله سرپناه اړتیاوې: ۱۸،۴۰۰ کورنۍ په خېمو/ویجاړو شویو کورونو کې ژوند کوي؛ ۸۷٪ بیرته راستنېدونکي کورنۍ سرپناه بیړنۍ اړتیا بللی ده.

جنسيتي نابرابري :ښځینه سرپرستې او بې ځایه شوي کورنۍ د زیاتو ګواښونو او زیان منونکو حالاتو سره مخ دي.

جغرافیایي تمرکز: طبیعي آفاتو ځپلي، د زیات شمیر بیرته راستنېدونکو لرونکو کوربه، سخت ژمي او له غیر رسمی استوګنځایو څخه د بې ځایه کیدو له خطر سره مخ سیمو ته لومړیتوب ورکول.

مقرراتي خنډونه: د فعلي چاروواکو له لوري د وضع شویو محدودیتونو له امله راپورته شوي عملیاتي خنډونه .

حاد او سیستماتیک اړتیاوې: د ژوند ژغورنې فوري غبرګونونو او اوږدمهاله ننګونو ترمنځ توازن.

موسمي ناورینونه:(El-Nino, La-Nina) سېلابونه، سخت ژمی او د ۲۰۲۵ کال لپاره د ال‌نینو له امله د وچکالۍ وړاندوینه.

د سرپناه او غیرخوراکي توکو خلاوو زیاتوالی: د سرپناه اړتیاوې له ۴٪ څخه ۱۲٪ ته پورته شوي ؛ د ژمني جامو کمښت له ۳۹٪ څخه ۵۷٪ ته لوړ شوي.

د غیر رسمي استوګنځایو اړتیاوې (ISETs Needs): کابل ته د ۹۵۰ کورنیو د راستنیدو پلان سره سم بیړنۍ اړتیاوې د لوړیدو په حال کې دي؛ تمه کیږي چې په ۲۰۲۵ کال کې ۱۴،۰۰۰ نورې کورنۍ هم راستنې شي.

د ټولنې لومړیتوبونه: د بحران څخه اغیزمنو ټولنو ته د مسئولیت پوره کولو تضمین (AAP) او د نظریاتو ادغام.

اقتصادي ننګونې: د بیکارۍ د کچې زیاتوالی او پورونه مقاومت کموي او بشري اړتیاوې زیاتوي.

کلیدي ارقام

د اړمنو خلکو شمیر	په نښه شوي خلک	اړتیاوې ($)
5.8 میلیونه	1.1 میلیونه	179.1 میلیونه ډالره 16.9 میلیونه ډالره CCCM

د اړمنو او په نښه شوو خلکو تفکیک

د نفوس د ډلو پر بنسټ

	داخلي بې ځایه شوي	د سرحد نه بیرته راستنیدونکی	د طبیعي آفاتو څخه اغیزمن کسان	زیانمنونکی وګړی
د اړمنو خلکو شمیر	205K*	778K	250K	4.5M*
په نښه شوی خلک	205K	121K	250K	512K

* K--- زر ، M--- میلیون

د جنسیت او عمر پر بنسټ

	جنسیت		عمر			معلولین
د اړمنو خلکو شمیر	نارینه: 3.2 میلیون	ښځینه: 2.5 میلیون	مشران: 119 زره	ځوانان: 2.5 میلیون	ماشومان: 2.8 میلیون	119 زره
په نښه شوی خلک	سړی: 596 زره	ښځي: 491 زره	مشران: 23 زره	ځوانان: 543 زره	ماشومان: 522 زره	98 زره

د بیړني سرپناه او غیر خوراکي توکو کلسټر اهداف او شاخصونه

ګڼه	د کلسټر شاخصونه	اهداف (2025)
1	د هغه کورنیو سلنه چې د یو کال په موده کې پې د بیړنی سرپناه څخه اوږدمهاله سرپناه ته د انتقال په موخه د انتقالي سرپناه مرستې ترلاسه کړې دي.	6%
2	د ځانګړي اړتیاوو لرونکو اشخاصو شمیر چې ښځینه سرپرستي کورنۍ او معلولین پکې شامل دي او د سرپناه د ترمیم او جوړولو لپاره پې ځانګړې تخنیکي مرستې ترلاسه کړي.	98,623
3	د هغو اشخاصو شمېر چې د انتقالي سرپناه جوړولو مرستې یې ترلاسه کړي.	121,786
4	د معلولینو شمېر چې له اړیني مشورې وروسته پې د ځانګړو اړتیاوو سره سم د بیړني سرپناه او غیر خوراکی توکو مرستې ترلاسه کړې دي.	163,156
5	د هغو اشخاصو شمېر چې د لا خوندي او باعزته ژوند په موخه یې د سرپناه د ترمیم مرسته ترلاسه کړې.	206,958
6	د هغو اشخاصو شمېر چې د بیړني سرپناه مرستې او د کرایې لپاره یې مالي مرسته ترلاسه کړې ده.	479,394
7	د هغو اشخاصو شمېرچې د بیړنیو اړتیاوو د پوره کولو لپاره یې د لومړني اړتیاوو کور توکي/غیر خوراکي توکي ترلاسه کړي دي.	503,239
8	د هغو اشخاصو شمېر چې موسمي ژمنی مرستې (بخاری، سون توکي، ژمنی جامې او کمپلې) یې ترلاسه کړې دي.	1,005,630

د بیړني سرپناه او غیر خوراکي توکو کلسټر مهمي اړتیاوې او موخې